

Carrera de cal Companyó a Vilalta i Rotllant

Guardiola de Berguedà

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	De Cal Companyó a Vilalta passant pels camps de Sagarulla
Emplaçament	Sota la casa de Cal Companyó i de Segarulla a Vilalta
Alçada:	901

Coordenades:

Latitud:	42.24573
Longitud:	1.89392
UTM Est (X):	408750
UTM Nord (Y):	4677652

Classificació

Número de fitxa	08099-218
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Obra civil
Estil / època:	Medieval Modern Popular
Segle	XI-XX
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Alguns trams s'han perdut i altres estan en desús raó de la qual encara es conserven sencers.
Protecció	Legal
Observacions protecció:	Decret legislatiu 2/2003.de la llei municipal i Llei estatal 3/1995
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Pública
Titular:	Ajuntament de Guardiola Plaça de l'Ajuntament, 3. 08694 (Guardiola de Berguedà)

Fitxes associades:

[Camí de Guardiola a la Pobla de Lillet passant per Brocà](#)

Autoria de la fitxa Pere Cascante i Torrella

Descripció

Antiga carrera o camí ral de Brocà que va de Cal Companyó a la casa de Vilalta i de Cal Cosí. Aquest camí es caracteritza per tenir el seu traçat envoltats per murs de pedra seca que separen l'espai públic del camí amb la zona de conreus i que es denominen "Carreres". Les carreres acostumaven a estar prop de zones urbanes a les entrades i sortides dels nuclis habitats. En el nostre cas es troba pràcticament a la zona de Brocà on es conserven alguns trams força sensers. El primer d'ells es troba a sota mateix de la Casa de "Cal Companyó" i consisteix en un tram d'uns 200 mts amb els murs ben conservats i també el paviment del camí. Poc després de passar la casa i prop de la veïna de Segarulla hi ha un altre tram més llarg que puja fins a Vilalta i la "casa de baix". Aquest segon tram no es conserva tant bé però encara es pot definir bona part del seu traçat amb els murs de pedra seca que delimiten la carrera amb la zona de conreus en part enderrocats on encara conserven part del coronament a "sardinell". Aquest camí ha estat alterat per a pista que de Cal Companyó arriba a l'església de Sant Martí de Brocà i també al veïnat de Vilalta. Prop d'aquesta casa el camí encara es conserva en bon estat.

Observacions:

Prop de la casa de Rotllant es conserva una altra carrera no tant important com l'anterior que pujaria a l'església de Sant Martí i també a les cases del Puig, Sobirana i Castell. Aquesta segona carrera que podria correspondre al mateix camí ral es conserva amb trams damunt de Rotllant i sota de l'antiga rectoria de Sant Martí i de cal Galló amb alguns fragments construïts amb murs de pedra seca i paviment de còdols de riu. Es tractaria del camí ral de Bagà a la Pobla de Lillet passant per Vilella.

Història

Els camins rals han estat des de sempre importants vies de comunicació. El principal eix viari era el camí de Berga a Bagà del que ja hem comentat que en conserven alguns trams amb paviment de còdols. Aquest camí ens apareix ja en la documentació més antiga del monestir de Sant Llorenç prop Bagà i és molt probable que ja existís des de l'època romana com a via d'accés a la zona de pastures i explotació de minerals. No serà fins al segle X i XI quant a través de les fundacions dels monestirs de Sant Llorenç, la xarxa viària es fa més patent i es comencen a construir nous camins que enllacen les poblacions, terres i alous que es van formalitzant. En la documentació de Sant Llorenç ja esmenta els passos de Pendís i de Coll de Jou. Referent al primer, Bolòs i pagès analitzen les afrontacions de les terres del molí de Greixer. De la via principal s'anomenava "strata" i corresponia sens dubte al camí de Berga a Bagà i Coll de Jou que connectava amb la "strata Francisca" o via ceretana que transcorria per la vall del Segre i el coll de la Perxa. A mitjans del segle XII es bastiran hospitalets als colls importants com serien el de Pimorent, la Perxa i el de Hospitalet de Rocasança més amunt de Gréixer. Per salvar les aigües dels rius i es construïren ponts. El pont vell de Guardiola en seria un dels més remarcables, però també en tindríem a Vilella (Bagà) Gréixer, cal Tinent. Aquests ponts en documents posteriors al segle XI i XII apareixeran sovint esmentats La via del Llobregat ens surt també citada en les afrontacions de les llenes amb el Llobregat. Altres vies secundàries serien la via de Brocà, la de Gavarrós la de La Pobla de Lillet. Aquestes vies servien per enllaçar nuclis habitats, alous. Per C.A Torres en el seu llibre de "Pirineu Català descriu el camí ral de Bagà a la Pobla de Lillet passant per Brocà i comenta el següent: "30' sortint de Bagà s'atravessa el torrent de les eugues, 40'm s'atravessa també el torrent de Rotllant que baixa de Brocà y va pujant seguidament dominant vells paisatges. 50 ' Companyó, casa de pages seguint el camí, Queda a curta distància la iglesia de Brocà

emplaçada en posició descoberta en un repla de la serra dominant bell esguart.i tyenint al entorn algunes cases "esbarriades". El camí corre enlairat. ! Hora 15 ' Vilella, gran casa amb oratori y benefici anexe a la casa amb espaioses cambres y dependencies y alegre solana o galeria encarada a migdia. El camí va serrejant i freua belles arbredes. 1 hora i 35 ' L'espelt. Casa de pagès" Posteriorment alguns dels camins han desaparegut de forma parcial i altres han estat aprofitats com a senders locals.

Bibliografia

C.A. TORRES, (1905). Pirineu Català. "El Bergadà"p-101-102

